

ЗАКОН

О СОЦИЈАЛНОЈ КАРТИ

1. Уводне одредбе

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом се уређује успостављање и вођење јединственог регистра Социјална карта (у даљем тексту: Социјална карта), односно садржина, начин приступања, обрада и чување података у оквиру Социјалне карте, као и друга питања од значаја за његово успостављање и вођење.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) социјално-економски статус појединца и са њим повезаних лица, обухвата податке о њиховом породичном, васпитно-образовном, психо-физичком, радноправном, имовинском и здравственом статусу, који су од утицаја на остваривање права и услуга из социјалне заштите;

2) Социјална карта је јединствени регистар који садржи податке о појединцу и са њим повезаних лица о социјално-економском статусу, податке о врсти права и услуга из социјалне заштите које лице користи или је користило, као и податке о службеним лицима која су водила, односно одлучивала о појединачним правима;

3) права из социјалне заштите подразумевају права утврђена прописима из области социјалне, дечије и борачко-инвалидске заштите;

4) Корисник права и услуга из социјалне заштите (у даљем тексту: корисник) је лице које користи или је користило право у складу са прописима из области социјалне, дечије и борачко-инвалидске заштите;

5) појединац је корисник права и услуга из социјалне заштите, као и лице у поступку остваривања права;

6) повезана лица су лица, која са појединцем везује ближе или даље сродство, односно имовински однос, а који је од утицаја на остваривање права;

7) корисници података су органи надлежни за спровођење социјалне заштите и други органи у складу са законом;

8) имовински статус појединца и са њим повезаних лица чине покретна и непокретна имовина и приходи тих лица, у складу са законом;

9) ширу заједницу чине општина, град, управни округ, покрајина и република.

Сви појмови употребљени у мушком граматичком роду обухватају мушки и женски род лица на која се односе.

Циљ успостављања и вођења Социјалне карте

Члан 3.

Циљ успостављања Социјалне карте је постојање јединствене и централизоване евиденције, у електронском облику која садржи тачне и ажурне податке о социјално-економском статусу појединца и са њим повезаних лица и

која омогућава корисницима података да обављају послове обраде података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права и услуга из области социјалне заштите, а посебно ради ефикаснијег остваривања права и услуга социјалне заштите, праведније расподеле социјалне помоћи, унапређења ефикасности и проактивности рада органа у области социјалне заштите, обезбеђивања подршке у дефинисању и обликовању социјалне политике и праћења укупних ефеката мера социјалне заштите, као и обезбеђивање ажурних података о корисницима за случај ванредне ситуације.

Сврха обраде података

Члан 4.

Сврха обраде података у оквиру Социјалне карте је:

- 1) одређивање социјално–економског статуса појединца и са њим повезаних лица ради утврђивања чињеница неопходних за одлучивање о праву и услузи у области социјалне заштите;
- 2) аутоматизација поступака и процеса везаних за поступање у области социјалне заштите, као и ауторизација приступа подацима у Социјалној карти;
- 3) креирање социјалних политика кроз одређивање социјално–економског статуса појединца и са њим повезаних лица и шире заједнице;
- 4) превенција сиромаштва и отклањање последица социјалне искључености;
- 5) обављање статистичких, социјално-економских и других истраживања, анализа података и израда извештаја потребних за обављање послова из надлежности министарства надлежног за социјална питања и борачко-инвалидску заштиту (у даљем тексту: Министарство).

2. Социјална карта

Надлежност за успостављање и вођење Социјалне карте

Члан 5.

Министарство успоставља и води Социјалну карту.

Послове техничке подршке Министарству у успостављању и одржавању Социјалне карте, односно послове који се односе на чување, спровођење мера заштите и обезбеђивање сигурности и безбедности података у оквиру Социјалне карте, обавља служба Владе која је надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе (у даљем тексту: Служба Владе).

Подаци који се обрађују у Социјалној карти

Члан 6.

У Социјалној карти воде се и обрађују подаци о појединцу и са њим повезаним лицима, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, који су неопходни за утврђивање социјално-економског статуса, односно за остваривање права и услуга из социјалне заштите у складу са законом, као и подаци о оствареним правима и услугама из социјалне заштите које лице користи или је користило, подаци о правима и услугама које су у поступку остваривања и подаци о одбаченим и одбијеним захтевима (неостварена права).

Повезаним лицима из става 1. овог члана сматрају се:

- 1) супружник, бивши супружник, ванбрачни партнер, као и бивши ванбрачни партнер;
- 2) деца и сродници у правој линији без обзира на степен сродства;
- 3) сродници у побочној линији до другог степена сродства, старатељи и хранитељи, под условом да живе у заједничком домаћинству;
- 4) пасторчад, очух и маћеха.

Подаци из става 1. овог члана обухватају опште и посебне податке о појединцу, као и заједничке и појединачне податке о повезаним лицима.

Изузетно, у Социјалној карти могу се обрађивати и подаци о лицима из социјално угрожених и рањивих група (деца и млади, особе преко 65 година, особе са инвалидитетом, лица са менталним сметњама, самохрани родитељи, незапослена лица и друге категорије социјално угрожених чији су месечни приходи испод одговарајућег нивоа и друго) којима право утврђује Влада, у случајевима пружања помоћи према условима које дефинише за сваки појединачни случај.

Општи подаци о појединцу

Члан 7.

Општи подаци о појединцу су:

- 1) лично име;
- 2) јединствени матични број грађана (ЈМБГ), односно евиденцијски број за стране држављане (ЕБС) или јединствени привремени број за лица чији је индентитет непознат;
- 3) пол;
- 4) датум, место, општина/град рођења, место и држава ако је лице рођено у иностранству;
- 5) име једног родитеља;
- 6) податак о националној припадности;
- 7) категорија лица (држављанин, лице без држављанства, странац, тражилац азила-азилант, избеглица, непознато – лице са генерисаним привременим бројем);
- 8) држављанство;
- 9) подаци о пребивалишту/боравишту и историја промена (град, општина, насељено место, улица, кућни број, спрат и број стана);
- 10) подаци о образовању – ниво и врста квалификације;
- 11) занимање, (према класификацији занимања);
- 12) радноправни статус (подаци о послодавцу, основ осигурања, датум почетка осигурања, датум промене у осигурању, датум престанка осигурања, јединствени број који додељује Централни регистар обавезног социјалног осигурања као и његову везу са ЈМБГ, подаци о обрачунатим и плаћеним доприносима за обавезно социјално осигурање);
- 13) брачни статус (неожењен/неудата, у браку /разведен-а, удовац/удовица)
- 14) датум, место, општина/град закључења брака;

- 15) лично име супружника, односно ванбрачног партнера и ЈМБГ;
- 16) подаци о броју чланова заједничког домаћинства који чине породицу;
- 17) подаци о покретној имовини;
- 18) имовински статус (поседује/не поседује непокретност) и процењена вредност непокретности (основица за плаћање пореза на непокретну имовину), подаци о имаоцу права на непокретностима из катастра непокретности (подаци о имаоцу права – име и презиме и ЈМБГ, подаци о непокретности - назив општине, назив катастарске општине, адреса непокретности, број катастарске парцеле, вредност непокретности, врста земљишта, начин коришћења земљишта (култура), класа земљишта, површина парцеле, редни број објекта, начин коришћења објекта, правни статус објекта, број посебног дела објекта, површина, начин коришћења посебног дела објекта, терети и ограничења и други подаци);
- 19) подаци о приходима на које се плаћају порези и доприноси за обавезно социјално осигурање, укључујући и приходе од пољопривреде и друге имовине и непокретности;
- 20) подаци о исплаћеним пензијама и новчаним накнадама према прописима о пензијском и инвалидском осигурању;
- 21) подаци о исплатама новчане накнаде према прописима о запошљавању, као и подаци о исплатама привремених и посебних накнада, успостављених у складу са посебним мерама и актима Владе;
- 22) подаци о повратницима по основу споразума о реадмисији (име, презиме, место и датум рођења, ЈМБГ, пол, име родитеља);
- 23) датум, место, општина/град смрти, место и држава смрти ако је смрт наступила у иностранству и животни статус (у животу/преминуо);
- 24) контакт подаци (број телефона / адреса електронске поште).

Јединствена идентификациона ознака појединца је ЈМБГ, односно ЕБС, а лице са ознаком „непознато” има јединствену привремену идентификациону ознаку, до утврђивања идентитета лица.

Податак из става 1. тачка 2) овог члана чува се трајно, док се остали општи подаци о кориснику чувају десет година од престанка права.

Посебни подаци о појединцу

Члан 8.

Посебни подаци о појединцу су:

- 1) подаци о оствареним правима из социјалне заштите, и то:
 - (1) врста права,
 - (2) број и датум решења,
 - (3) период важења права (почетак и престанак важења права);
- 2) подаци о исплатама, и то:
 - (1) датум исплате,
 - (2) износ исплате за одређени период,
 - (3) број лица којима се врши исплата;

- 3) подаци о одбијеним захтевима, и то:
 - (1) врста права,
 - (2) број и датум решења,
 - (3) разлог одбијања;
- 4) подаци о другим новчаним давањима, и то:
 - (1) врста права,
 - (2) број и датум решења,
 - (3) број лица којима се врши исплата,
 - (4) износ давања,
 - (5) датум исплате за одређени период,
 - (6) исплатилац (назив органа и ниво власти);
- 5) подаци о правима, субвенцијама и другим облицима материјалне подршке, који се финансирају из буџета јединица локалне самоуправе и буџета Републике Србије;
- 6) подаци о посебним статусима, и то:
 - (1) здравствени статус,
 - (2) подаци о инвалидитету,
 - (3) податак везан за самосталност у функционисању (самосталан / уз подршку и помоћ другог лица),
 - (4) статус школовања (редовно/ванредно) и редовност похађања,
 - (5) подаци о старатељству,
 - (6) подаци о хранитељству,
 - (7) статус једнородитељска породица,
 - (8) статус самохрани родитељ.

Посебни подаци повезују се са општим подацима преко ЈМБГ-а, односно ЕБС-а.

Подаци из става 1. овог члана чувају се десет година.

Заједнички и појединачни подаци повезаних лица са појединцем

Члан 9.

Заједнички подаци повезаних лица са појединцем су подаци који означавају везу између појединца и повезаног лица, и то:

- 1) број чланова породице;
- 2) пребивалиште (општина, место и улица и кућни број, спрат и број стана);
- 3) број чланова домаћинства;
- 4) број радно способних / неспособних чланова домаћинства;
- 5) укупни приходи породице;
- 6) подаци о насиљу у породици (подаци о извршиоцу насиља у породици и подаци о мерама заштите према Породичном закону и Закону о

спречавању насиља у породици из евиденција које се односе на надлежност органа старатељства, односно центра за социјални рад);

7) подаци о издржавању и подаци о покренутом поступку извршења у случају неисплаћивања;

8) број и датум доношења решења о оствареном праву.

Појединачни подаци повезаних лица са појединцем су подаци који се односе на свако повезано лице, и то:

1) ЈМБГ/ ЕБС;

2) лично име;

3) сродство;

4) способност привређивања (способност/неспособност за рад, пословна способност/неспособност, неспособност за самосталан живот и рад и др.);

5) подаци о приходу који остварује;

6) подаци о непокретности коју поседује;

7) подаци о праву из области социјалне заштите у коме је то лице носилац права;

8) подаци о праву из области социјалне заштите у коме је то лице учесник права;

9) податак о инвалидности;

10) датум смрти.

Подаци из ст. 1. и 2. овог члана чувају се десет година.

Технички подаци

Члан 10.

У оквиру Социјалне карте воде се и метаподаци, и то:

1) датум и време приступа подацима;

2) подаци о идентитету корисника података који је приступио подацима, и то:

(1) ЈМБГ,

(2) лично име,

(3) контакт подаци (адреса електронске поште и/или број службеног телефона),

(4) назив органа у којем је корисник података запослен;

3) разлог и подаци којима се приступа.

Подаци из става 1. тачка 2) подтач. (1) – (3) овог члана чувају се десет година.

Корисници података из Социјалне карте

Члан 11.

Податке који се обрађују у Социјалној карти користе корисници података у органима надлежним за спровођење социјалне заштите, и то у центрима за социјални рад, јединицама локалне самоуправе које обављају поверене

послове, Министарству, надлежном органу аутономне покрајине за спровођење социјалне заштите, надлежном републичком органу за спровођење активности унапређења социјалне заштите и другим органима државне управе и институцијама, у складу са законом.

Корисници података из става 1. овог члана обрађују податке о личности у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Физичко лице на које се подаци односе, преко Портала еУправа има право на увид и права на основу оствареног увида у податке Социјалне карте, као и остала права, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Успостављање и вођење Социјалне карте

Члан 12.

Социјална карта успоставља се на основу података који се преузимају из евиденција из области социјалне заштите које води Министарство у складу са законом.

Приликом успостављања Социјалне карте, Министарство врши верификацију, односно идентификовање грешака, као и ажурирање података.

Након успостављања, Социјална карта ажурира се преузимањем података из регистара наведених у члану 15. овог закона.

Социјална карта користи важеће шифарнике и класификације.

Техничке услове успостављања и вођења Социјалне карте ближе уређује министар надлежан за социјална питања.

3. Поступак приступања и коришћење података у Социјалној карти

Поступак одобравања приступа Социјалној карти

Члан 13.

Министарство именује администратора органа који управља налозима администраторима органа корисника података, док корисник података именује администратора органа који управља налозима овлашћених службених лица која у оквиру својих надлежности обрађују податке, у складу са прописима којима се уређује електронска управа.

Начин приступања и коришћења Социјалне карте

Члан 14.

Корисници података, у складу са својим надлежностима, приступају и користе Социјалну карту ауторизацијом приступа Социјалној карти или коришћењем података из Социјалне карте преко софтверског решења корисника података на Сервисној магистрали органа или преко Система за размену података.

Министарство ће податке из Социјалне карте користити и за редовно ажурирање службених евиденција, које се воде као регистри из надлежности Министарства, као и ради обраде, анализе података и израде извештаја потребних за обављање послова из своје надлежности.

Размена података

Члан 15.

У циљу вођења Социјалне карте, односно ажурирања података из члана 12. став 3. овог закона, Социјална карта се, поред повезивања са софтверским решењима којима управља Министарство, повезује ради преузимања података са следећим регистрима, односно евиденцијама, и то са:

1) Централним регистром становништва, из којег преузима следеће податке, и то:

лично име; пол, датум, место, општина/град рођења, место и држава ако је лице рођено у иностранству; име једног родитеља; податак о националној припадности; датум, место, општина/град закључења брака; лично име супружника; брачни статус (неожењен/неудата, у браку /разведен-а, удовац-удовица); датум, место, општина/град смрти, место и држава смрти ако је смрт наступила у иностранству и животни статус (у животу/преминуо); о пребивалишту/боравишту и историја промена (град, општина, насељено место, улица, кућни број, спрат и број стана); држављанству (држављанство Републике Србије); ЈМБГ – јединствени матични број грађана; странцима: општи подаци (лично име, име родитеља, пол, датум, место и држава рођења, врста, број и рок важења стране путне исправе, држављанство, ЕБС, адреса становања или пребивалишта странца; тражиоцима азила: опште податке (лично име, име родитеља, пол, датум, место и држава рођења, врста, број и рок важења стране путне исправе, држављанство, ЕБС, адреса становања); о избеглим лицима из бивших југословенских република: лично име; име једног родитеља; дан, месец и година рођења; општина и република рођења; место и адресу са које је лице избегло; датум пријављивања у Републици Србији; место у ком лице борави у Републици Србији и адреса стана и ЈМБГ додељен пре стицања избегличког статуса; из адресног регистра (матични број и назив општине, матични број и назив насељеног места, матични број улице, назив улице и кућни број); из јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање и то: основ осигурања, датум почетка осигурања, датум промене у осигурању, датум престанка осигурања, занимање, врста и степен стручне спреме, порески идентификациони број обвезника доприноса, јединствени број који додељује Централни регистар обавезног социјалног осигурања, као и његову везу са ЈМБГ; имовински статус (поседује/не поседује непокретност) и процењена вредност непокретности (основица за плаћање пореза на непокретну имовину);

2) регистрима организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, из којих преузима следеће податке, и то: о исплаћеним пензијама и новчаним накнадама према прописима о пензијском и инвалидском осигурању;

3) регистрима министарства надлежног за унутрашње послове, из којих преузима следеће податке, и то: о возилима (податке о власнику и кориснику возила – име и презиме и ЈМБГ, регистарску ознаку, врсту, марку, тип, комерцијалну ознаку/модел, радну запремину, снагу мотора, година производње и важење регистрације); о оружју (о власнику оружја - име и презиме, ЈМБГ; о оружју - марка, модел, фабрички број и година регистрације); о повратницима по основу споразума о реадмисији (име, презиме, место и датум рођења, ЈМБГ, пол, име родитеља);

4) регистрима организације надлежне за послове запошљавања, из којих преузима следеће податке, и то: о исплатама новчане накнаде према прописима о запошљавању, о исплатама привремених и посебних накнада, успостављених у складу са посебним мерама и актима Владе;

5) регистрима Пореске управе, из којих преузима следеће податке, и то: о приходима на које се плаћају порези и доприноси за обавезно социјално осигурање, укључујући и приходе од пољопривреде и друге имовине и непокретности, о обрачунатим и плаћеним доприносима за социјално осигурање;

6) регистрима Републичког геодетског завода, из којих преузима следеће податке, и то: о имаоцу права на непокретностима из катастра непокретности (подаци о имаоцу права – име и презиме и ЈМБГ; подаци о непокретности - назив општине, назив катастарске општине, адреса непокретности, број катастарске парцеле, вредност непокретности; врста земљишта, начин коришћења земљишта (култура), класа земљишта, површина парцеле, редни број објекта, начин коришћења објекта, правни статус објекта, број посебног дела објекта, површина, начин коришћења посебног дела објекта, терети и ограничења и други подаци).

Размена података врши се у складу са прописима којима се уређује електронска управа.

Формирање извештаја у Социјалној карти

Члан 16.

Социјална карта омогућава формирање различитих извештаја, унапред дефинисаних или по захтеву корисника података, а који треба да прикажу податке који су од значаја за одређивање социјално-економског статуса појединца и са њим повезаних лица и на нивоу шире заједнице, преглед права из социјалне заштите које је појединац користио или користи, ефекте мера социјалне заштите и друго.

Социјална карта ће обезбедити сачињавање извештаја о корисницима који су у ризику од елементарних и других непогода за које постоје подаци, према територији, полу, старости, посебним статусима и друго.

Приликом израде извештаја и анализе Министарство користи анонимизоване, односно псеудонимизоване податке, у складу са законом.

Поступак формирања и достављања обавештења

Члан 17.

Ако се током обраде података утврди неусаглашеност података о кориснику, односно повезаним лицима, о томе се формира обавештење које се прослеђује евиденцијама из области социјалне заштите из члана 12. став 1. овог закона.

Обавештење о неусаглашености података из става 1. овог члана садржи и инструкцију кориснику податка да је неопходно:

- 1) извршити проверу података увидом и преузимањем података из службених евиденција, документацију и јавне исправе;
- 2) донети одлуку по захтеву странке;
- 3) покренути поступак по службеној дужности, јер се сазнало за чињенице од битног утицаја на остваривање, промену или престанак права из социјалне заштите.

Заштита, сигурност и чување података у Социјалној карти

Члан 18.

Министарство приликом обраде података примењује одговарајуће техничке и организационе мере заштите података који се аутоматски обрађују,

сагласно прописима и усвојеним стандардима и сразмерно ризицима који произлазе из обраде и природе података који су предмет заштите.

Обрада коју врше корисници података сразмерна је сврси, односно корисници обрађују податке који су примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху обраде, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Служба Владе предузима одговарајуће безбедносне мере у циљу заштите података од незаконитог уништења или губитка, мењања, неовлашћеног обелодањивања или приступа када се обрада података врши употребом информационо-комуникационих технологија.

Обезбеђивање приступа и мере заштите приступа подацима у Социјалној карти, комуникација са другим софтверским решењима корисника података, као и комуникација система Министарства, врши се у складу са прописима којима се уређује област електронске управе, електронске идентификације и информационе безбедности.

Мере заштите приступа Социјалној карти

Члан 19.

Мере заштите приступа Социјалној карти подразумевају:

- 1) аутентификацију високог нивоа поузданости;
- 2) ауторизацију овлашћеног службеног лица корисника података, чиме се спречава неовлашћени приступ подацима.

Ако се Социјалној карти приступа преко софтверског решења корисника података преко Сервисне магистрале органа, врши се аутентификација приступа сервисима од стране корисника података која укључује и обавезну примену серверских сертификата.

Сваки приступ Социјалној карти мора бити аутоматски забележен јединственим идентификатором лица које је приступило подацима, са тачним временом приступа, а систем такође бележи изворе из којих је је преузет податак, поступак којим је неки податак промењен, као и датум и време измене податка.

Физичка заштита података и чување безбедносних копија Социјалне карте

Члан 20.

Социјална карта налази се у Државном центру за чување и управљање података, који обезбеђује физичку заштиту података у складу са прописима којима се уређује електронска управа и информациона безбедност.

4. Надзор

Члан 21.

Надзор над применом овог закона врши Министарство, у складу са законом.

5. Прелазне и завршне одредбе

Повезивање Социјалне карте са регистрима и евиденцијама

Члан 22.

Повезивање Социјалне карте са регистрима и евиденцијама из члана 15. овог закона, извршиће се најкасније до 1. јануара 2022. године.

Ради реализације повезивања социјалне карте са регистрима и евиденцијама из става 1. овог члана, обавезују се органи надлежни за њихово вођење да обезбеде све техничке услове за повезивање и пренос података у социјалну карту.

Доношење подзаконских аката

Члан 23.

Подзаконски акт за спровођење овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Ступање на снагу и почетак примене закона

Члан 24.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. марта 2022. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. став 1. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује између осталог: систем у области социјалне заштите, борачке и инвалидске заштите, бриге о деци, (тачка 10.); финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом (тачка 15.), као и члан 123. тачка 4. којим је прописано да Влада предлаже Народној скупштини законе и друге опште акте и да о њима даје мишљење кад их подноси други предлагач.

Од велике важности за овај закон је и одредба члана 42. Устава, јер је ставом 2. овог члана прописано да се прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Потреба за увођењем социјалних карата садржана је у експозеу о Програму Владе Републике Србије, који је представљен у Народној скупштини 28. јуна 2017. године. У делу „Боље таргетирање социјалне заштите” истиче се да ће се, у Републици Србији увести интегрисани систем израде социјалних карти кроз повезивање великог броја различитих институција - Пореске управе, Министарства унутрашњих послова, Катастар непокретности..., у складу са најбољим позитивним примерима светске праксе, а да ће се увођењем овог система спречити злоупотребе и омогућити праведнија расподела тако што ће социјалну помоћ добити они корисници којима је та помоћ заиста и потребна, као и да ће се тиме бавити у склопу веће активности на дигитализацији свих јавних сервиса доступних грађанима и потпуном увођењу електронске управе у Републици Србији.

Основ за израду јединственог регистра Социјална карта (у даљем тексту: Социјална карта) дефинисан је Закључком о усвајању Акционог плана за спровођење програма Владе, који је Влада донела на седници одржаној 09. новембра 2017. године, документ 05 Број:021-1-10807/2017-2 од 09. новембра 2017. године, којим се увођење социјалних карата дефинише као приоритет рада Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (у даљем тексту: Министарство).

Поред тога, потреба за увођењем социјалних карата је садржана у експозеу о Програму Владе Републике Србије, који је представљен у Народној скупштини 28. октобра 2020. године. У делу „3.7.1. Ефикасност јавне управе” наведено је да Влада мора заокружити рад у сегменту дигитализације јавне управе предлагањем нових закона, од којих је један и Закон о социјалној карти. У делу "3.7.3. Социјална политика" наведено је да приоритетну реформу у погледу боље усмерених социјалних давања представља рад на социјалним картама које представљају обједињени увид у податке о тренутним и потенцијалним корисницима. Социјалне карте ће омогућити да грађани који су у најтежем економском положају буду видљивији у систему, како би благовремено и ефективно остварили права на потребну подршку. До сада је завршена прва фаза развоја регистра социјалне карте која подразумева повезивање подсистема података на нивоу ресорног министарства и израђен је Предлог закона о социјалној карти. У наредном периоду предстоји усвајање овог закона и повезивање регистра социјалне карте са релевантним системима података других органа државне управе, као и надлежних институција на локалном нивоу. Ово ће умногоме унапредити контролу социјалних давања и,

самим тим, резултираће и много бољом (и много поштенијом) расподелом новца. Самим тим, очекивања Владе су да ћемо за исту количину новца обезбедити много боље таргетирану социјалну помоћ.

Поред тога, увођење социјалних карата предвиђено је и другим стратешким документима, у Програму развоја електронске управе у Републици Србији 2020-2022 са припадајућим акционим планом у делу који је везан за посебан циљ 1 – Развој инфраструктуре у електронској управи и обезбеђивање интероперабилности и у документу Програм економских реформи 2020 – 2022 у делу који се односи на Структурну реформу 22.

За потребе дефинисања приоритета социјалне политике у области социјалне заштите, идентификовања појединца и циљних група корисника и обликовања мера које најбоље покривају потребе, потребно је што потпуније сагледавати социјални и материјални статус појединца и са њим повезаних лица, а неопходан предуслов за то је прикупљање и коришћење података из свих доступних извора државне управе, на основу којих ће се тај статус одредити.

У оквиру постојеће информатичке подршке у систему социјалне заштите не постоје сви потребни подаци, нити су подаци који постоје организовани на адекватан начин, а постојећа информатичка подршка је парцијална и организована је кроз више одвојених информационих целина које представљају подршку у раду за остваривање права корисника социјалне заштите, регулисаних следећим законима и/или одговарајућим подзаконским актима:

- Закон о социјалној заштити,
- Закон о финансијској подршци породици са децом,
- Закон о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица.

Основни проблеми који постоје у функционисању постојећих информационих подсистема Министарства су:

- Основна улога постојећих информационих подсистема у Министарству је подршка исплати корисницима права у систему социјалне заштите и то за она права која се исплаћују из републичког буџета. Подаци се воде у различитим информационим подсистемима и не постоје на нивоу Министарства укрштени упоредиви подаци за сваког појединца о свим новчаним примањима и услугама из области социјалне заштите које остварује, начину на који их остварује, па самим тим ни о укупним новчаним средствима и услугама које остварује.
- Када су услуге социјалне заштите у питању и остала давања која су у надлежности локалног нивоа управе, на централном нивоу, тј. на нивоу Министарства, не постоје подаци о примаоцима тих услуга и осталих новчаних давања.
- Не постоји могућност увида у службене евиденције у оквиру Министарства, тако и изван њега, у поступку одлучивања о поднетим захтевима.
- Не постоји систематизована подршка у пословима анализе, доношења одлука и праћења ефеката спроведених мера социјалне заштите.

Општи циљ успостављања Социјалне карте је постојање јединствене и централизоване евиденције која садржи тачне и ажурне податке о социјално-економском статусу појединца и са њим повезаних лица у електронском облику и која омогућава корисницима података да обављају послове обраде података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права и услуга из области социјалне заштите, а посебно ради ефикаснијег остваривања права и

услуга социјалне заштите, праведније расподеле социјалне помоћи, унапређења ефикасности и проактивности рада органа у области социјалне заштите, обезбеђивања подршке у дефинисању и обликовању социјалне политике и праћења укупних ефеката мера социјалне заштите.

Социјална карта је јединствени регистар који садржи податке о појединцу и са њим повезаних лица о социјално - економском статусу, податке о врсти права из социјалне заштите које лице користи или је користило, као и податке о службеним лицима која су водила, односно одлучувала о појединачним правима, али садржи и алате који треба да омогуће праћење тог статуса на основу података којима се располаже, па треба да допринесе испуњавању следећих пословних циљева:

- да обезбеди што потпунији обухват социјално угроженог становништва уз смањивање грешке искључености,
- да допринесе смањивању „неоправданог” додељивања права на социјалну заштиту уз смањивање грешке укључености,
- да допринесе повећању транспарентности у додељивању социјалне помоћи,
- да обезбеди брже реаговање у случају промена које утичу на социјално-економски статус,
- да обезбеди уједначавање података који се користе у поступцима који се воде у социјалној заштити,
- да обезбеди податке за све информационе системе у оквиру Министарства, као и за друге институције које су корисници података,
- да пружи подршку при креирању социјалне политике и допринесе бољем сагледавању социјално - економског статуса дела популације.

У циљу правилног одређивања социјално - економског статуса појединца и права на остваривање социјалне заштите, поред повезивања интерних система у оквиру Министарства, неопходно је и повезивање са екстерним системима – другим институцијама државне управе у циљу коришћења података из њихових службених евиденција, с обзиром да се подаци из тих службених евиденција у доброј мери користе у управним поступцима који се воде у социјалној заштити.

Доношењем Закона о социјалној карти поставља се правни основ за успостављање јединственог регистра Социјална карта на основу података, утврђених кроз централизовано софтверско решење у области социјалне заштите, који се преузимају из евиденција из области социјалне заштите које води Министарство у складу са законом и екстерних евиденција других органа државне управе.

У Социјалној карти воде се и обрађују подаци о појединцу и са њима повезаним лицима који су неопходни за утврђивање социјално-економског статуса, односно за остваривање права и услуга из социјалне заштите у складу са законима, као и подаци о оствареним правима и услугама из социјалне заштите које лице користи или је користило, подаци о правима и услугама које су у поступку остваривања и подаци о одбаченим и одбијеним захтевима (неостварена права).

Вођење и обрада ових података у оквиру овог регистра омогућиће и допринеће ефикасном вођењу управних поступака који се воде у социјалној заштити, квалитетнијем обављању статистичких, социјално-економских и других истраживања, анализе података и израде извештаја потребних за обављање послова из надлежности Министарства, а треба да пружи подршку при креирању социјалне политике и допринесе бољем сагледавању социјално - економског статуса популације у Републици Србији.

Такође, треба имати у виду и Национални програм управљања ризиком од елементарних непогода, као и припадајући Акциони план за његово спровођење за период 2017-2020. којим је у оквиру активности 2.2.8 - предвиђено успостављање базе података угрожене популације (најрањивијих категорија становништва - деца, млади, жене, особе са посебним потребама и старије особе), ажурно вођење података, статистичка обрада података и редовно достављање података Сектору за ванредне ситуације МУП-а, за шта је надлежно Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања као и центри за социјални рад.

Како ће Социјална карта садржати и податке о корисницима социјалне заштите које посебно погађа елементарна и друга несрећа, овај регистар би требао да омогући и податке од интереса за систем за управљање ризиком од елементарних и других непогода.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Предлог Закона о социјалној карти садржи пет одељака, и то: Уводне одредбе (Одељак 1), Социјална карта (Одељак 2), Поступак приступања и коришћење података у Социјалној карти (Одељак 3), Надзор (Одељак 4), Прелазне и завршне одредбе (Одељак 5).

Уводне одредбе (Одељак 1) Предлога закона садрже четири члана, којима се уређује предмет закона, значење појединих израза, циљ успостављања и вођења Социјалне карте, као и сврха обраде података који се воде у овом регистру.

Чланом 1. Предлога закона прописано је да се овим законом уређује успостављање јединственог регистра Социјална карта, односно садржина, начин приступања, обрада и чување података у оквиру Социјалне карте, као и друга питања од значаја за његово успостављање и вођење.

Члан 2. Предлога закона један је од важнијих чланова овог закона. У њему су дата објашњења најзначајнијих израза који се користе у овом закону, а јасно дефинисање ових израза је битно како би јасно разумела садржина, функција и улога овог регистра. У Предлогу закона дата је дефиниција израза коришћених у њему, као што су: социјално - економски статус појединца и са њим повезаних лица, Социјална карта, права из социјалне заштите, ко се сматра корисником права и услуга из социјалне заштите, појединац, повезана лица, ко су корисници података, имовински статус појединца, као и ко чини ширу заједницу.

Чланом 3. Предлога закона прописано да је циљ успостављања и вођења Социјалне карте постојање јединствене и централизоване евиденције која садржи тачне и ажурне податке о социјално-економском статусу појединца и са њим повезаних лица у електронском облику и која омогућава корисницима података да обављају послове обраде података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права и услуга из области социјалне заштите, а посебно ради ефикаснијег остваривања права и услуга социјалне заштите, праведније расподеле социјалне помоћи, унапређења ефикасности и проактивности рада органа у области социјалне заштите, обезбеђивања подршке у дефинисању и обликовању социјалне политике и праћења укупних ефеката мера социјалне заштите, као и обезбеђивање ажурних података о корисницима за случај ванредне ситуације.

Чланом 4. Предлога закона прописана је сврха обраде података у оквиру Социјалне карте, утолико што се прописује да се они користе за одређивање

социјално–економског статуса појединца и са њим повезаних лица ради утврђивања чињеница неопходних за одлучивање о праву и услузи у области социјалне заштите, за аутоматизацију поступака и процеса везаних за поступање у области социјалне заштите, креирање социјалних политика, за превенцију сиромаштва и отклањање последица социјалне искључености, као и за обављање статистичних, социјално-економских и других истраживања, анализе података и израде извештаја потребних за обављање послова из надлежности министарства надлежног за социјална питања и борачко-инвалидску заштиту.

Социјална карта (Одељак 2), Предлога закона садржи осам чланова којима су прописани надлежност за успостављање и вођење Социјалне карте, подаци који се обрађују у Социјалној карти, корисници података, као и начин успостављања и вођења овог регистра.

Чланом 5. Предлога закона прописано је да је успостављање и вођење Социјалне карте у надлежности Министарства.

Ставом 2. овог члана прописано је да послове техничке подршке Министарству у успостављању и одржавању Социјалне карте, односно послове који се односе на чување, спровођење мера заштите и обезбеђивање сигурности и безбедности података у оквиру Социјалне карте, обавља служба Владе која је надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе (Канцеларија за информационе технологије и електронску управу).

Чланом 6. Предлога закона прописано је да се у Социјалној карти, воде и обрађују подаци о појединцу и са њим повезаним лицима, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, који су неопходни за утврђивање социјално-економског статуса, односно за остваривање права и услуга из социјалне заштите у складу са законима, као и подаци о оствареним правима и услугама из социјалне заштите које лице користи или је користило, подаци о правима и услугама које су у поступку остваривања и подаци о одбаченим и одбијеним захтевима.

Ставом 2. истог члана таксативно је наведено ко се, у смислу овог закона, сматра повезаним лицем са појединцем.

Ставом 3. истог члана прописано је да подаци у Социјалној карти обухватају опште и посебне податке о појединцу, као и заједничке и посебне податке о повезаним лицима са појединцем, а ставом 4. да се изузетно у Социјалној карти могу обрађивати и подаци о лицима из социјално угрожених и рањивих група (деца до 15 година, особе преко 65 година, особе са инвалидитетом, особе са менталним хендикепом, самохрани родитељи, незапослена лица и друге категорије социјално угрожених чији су месечни приходи испод одговарајућег нивоа и друго) којима право утврђује Влада у случајевима пружања помоћи према условима које дефинише за сваки појединачни случај.

Чланом 7. Предлога закона таксативно су набројани општи подаци о појединцу (подаци који се односе на лична стања, о образовању, занимању, пребивалишту/боравишту, радно-правном статусу, покретној и непокретној имовини, приходима, контакт подаци, ...), а ставом 2. да је јединствена идентификациона ознака појединца јединствени матични број грађана (ЈМБГ), односно евиденцијски број за стране држављане (ЕБС), а за лица чији је индентитет непознат јединствени привремени број, који се користи до утврђивања идентитета тог лица.

Овим чланом је уређено и питање чувања података у регистру, тако да се подаци о ЈМБГ, односно ЕБ за стране држављане, односно јединствени

привремени број за лица чији је индентитет непознат чува трајно, док се остали општи подаци о појединцу чувају 10 година од престанка права.

Чланом 8. Предлога закона таксативно су набројани посебни подаци за појединца (а који се односе на остварена права, одбијене захтеве, исплату права и податке о посебним статусима), а ставом 2 - 3. истог члана прописано је да се подаци повезују са општим подацима преко ЈМБГ-а, односно ЕБС-а, а да је рок чувања ових података 10 година.

Чланом 9. Предлога закона таксативно су набројани заједнички и појединачни подаци повезаних лица са појединцем, с тим да заједничке податке повезаних лица са појединцем чине подаци који означавају везу између појединца и повезаног лица, а појединачни подаци повезаних лица са појединцем су подаци који се односе на свако повезано лице, као и да се ови подаци чувају 10 година.

Чланом 10. Предлога закона прописано је да се у Социјалној карти воде и метаподаци (технички подаци), којима се омогућује ефикасно, ажурно и законито успостављање и вођење Социјалне карте, као и коришћење и размена података, као и да се ови подаци чувају 10 година.

Чланом 11. Предлога закона прописано је да податке који се обрађују у Социјалној карти користе корисници података у органима надлежним за спровођење социјалне заштите, и то у: центрима за социјални рад, јединицама локалне самоуправе које обављају поверене послове, Министарству, надлежном органу аутономне покрајине за спровођење социјалне заштите, надлежном републичком органу за спровођење активности унапређења социјалне заштите и другим органима државне управе и институцијама, у складу са законом, као и да се подаци о личности обрађују у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Ставом 3. истог члана прописано је да физичко лице на које се подаци односе, преко Портала еУправа има право на увид и права на основу оствареног увида у податке Социјалне карте, као и остала права, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Чланом 12. Предлога закона прописано је да се Социјална карта успоставља на основу података који се преузимају из евиденција из области социјалне заштите које води Министарство у складу са законом, а да приликом успостављања Социјалне карте, Министарство врши верификацију, односно идентификовање грешака, као и ажурирање података.

Ставом 3. истог члана је прописано да се Социјална карта након успостављања ажурира преузимањем података из регистара наведених у члану 15. овог закона.

Ставом 4. овог члана прописано је да ће техничке услове успостављања и вођења Социјалне карте ближе уредити министар надлежан за социјална питања.

Поступак приступања и коришћење података у Социјалној карти (Одељак 3) Предлога закона садржи осам чланова којима су уређени поступак одобрења приступа Социјалној карти, начин приступа и коришћења и размене података, формирање извештаја, поступак формирања и достављања обавештења о неусаглашеностима, заштита, сигурност и чување података, мере заштите приступа Социјалној карти, као и физичка заштита података и чување безбедносних копија Социјалне карте.

Чланом 13. Предлога закона прописано је да Министарство именује администратора органа који управља налозима администратора органа - корисника података, као и да корисник података именује администратора органа који управља налозима овлашћених службених лица која у оквиру својих надлежности обрађују податке, у складу са прописима којима се уређује електронска управа.

Чланом 14. Предлога закона уређен је поступак приступа корисника података Социјалној карти, утолико што је прописано да корисници података, у складу са својим надлежностима, приступају и користе Социјалну карту ауторизацијом приступа Социјалној карти или преко софтверског решења корисника података на Сервисној магистрали органа или преко Система за размену података.

Ставом 2. овог члана прописано је да ће Министарство податке из Социјалне карте користити и за редовно ажурирање службених евиденција, које се воде као регистри из надлежности Министарства, као и ради обраде, анализе података и израде извештаја потребних за обављање послова из своје надлежности.

Чланом 15. Предлога закона уређује се размена података с другим регистрима и евиденцијама, а у циљу вођења Социјалне карте, односно ажурирања података који се воде у регистру. Поред таксативно набројаних регистара, односно евиденција органа, наведени су и подаци из тих евиденција, који ће бити преузимани у Социјалној карти, као и да се размена података врши у складу са прописима којима се уређује електронска управа.

Чланом 16. Предлога закона уређен је поступак израде различитих извештаја, унапред дефинисаних или по захтеву корисника података, а који треба да прикажу социјално-економски статус појединца и са њим повезаних лица и на нивоу шире заједнице, преглед права из социјалне заштите које је појединац користио или користи, ефекте мера социјалне заштите и друго, а ставом 2. је прописано да ће Социјална карта обезбедити сачињавање извештаја о корисницима који су у ризику од елементарних и других непогода за која постоје подаци, према територији, полу, старости, посебним статусима и друго.

Ставом 3. овог члана прописано је да Министарство приликом израде извештаја и анализе користи анонимизоване, односно псеудонимизоване податке, у складу са законом.

Чланом 17. Предлога закона, као новина, у систем социјалне заштите уводи се формирање и достављање обавештења о неусаглашеностима. Наиме, прописује се да ако се током обраде података утврди неусаглашеност података о кориснику, односно повезаним лицима, Социјална карта о томе формира обавештење које се прослеђује евиденцијама из области социјалне заштите које води Министарство. Ово обавештење садржи и инструкцију кориснику податка да је неопходно извршити неку проверу или предузети неку од радњи с циљем отклањања неусаглашености.

Чланом 18. Предлога закона прописано је да Министарство приликом обраде података примењује одговарајуће техничке и организационе мере заштите података који се аутоматски обрађују, сагласно прописима и усвојеним стандардима и сразмерно ризицима који произлазе из обраде и природе података који су предмет заштите, а да је обрада коју врше корисници података сразмерна сврси обраде.

Ставом 3. овог члана прописано је да Служба Владе предузима одговарајуће безбедносне мере у циљу заштите података од незаконитог уништења или губитка, мењања, неовлашћеног обелодањивања или приступа када се обрада података врши употребом информационо-комуникационих технологија, у складу са прописима којима се уређује област електронске управе, електронске идентификације и информационе безбедности.

Чланом 19. Предлога закона прописано је да се под мерама заштите приступа Социјалној карти, подразумевају аутентикација, ауторизација, као и обавезна примена серверских сертификата када се приступа преко софтверског решења корисника података преко сервисне магистрале органа.

С обзиром на чињеницу да је у питању прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности, ставом 3. овог члана прописано је да сваки

приступ Социјалној карти мора бити аутоматски забележен јединственим идентификатором лица, које је приступило или покушало да приступи подацима, са тачним временом приступа, а систем такође бележи изворе из којих је преузет податак, поступак којим је неки податак промењен, датум и време када је податак промењен.

Чланом 20. Предлога закона уређена је физичка заштита података и чување безбедносних копија Социјалне карте, утолико што се прописује да се Социјална карта налази у Државном центру за чување и управљање података, који обезбеђује физичку заштиту података у складу са прописима којима се уређује електронска управа и информациона безбедност.

Надзор (Одељак 4) Предлога закона садржи један члан којим се уређује надзор.

Чланом 21. Предлога закона прописано је да надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих за његово спровођење, врши Министарство, у складу са законом.

Прелазне и завршне одредбе (Одељак 5) Предлога закона садрже три члана, којима је уређено питање повезивање Социјалне карте са другим регистрима и евиденцијама, доношење подзаконског акта, као и питање ступања на снагу и примене овог закона.

Чланом 22. Предлога закона прописано је да ће се повезивање Социјалне карте са регистрима и евиденцијама из члана 15. овог закона, извршити најкасније до 1. јануара 2022. године, а ставом 2. је прописана обавеза органа, који су надлежни за вођење ових регистара и евиденција, да обезбеде све техничке услове за повезивање и пренос података у Социјалну карту до наведеног рока.

Чланом 23. Предлога закона прописано је да ће се подзаконски акт за спровођење овог закона донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 24. Предлога закона прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а да се примењује од 1. марта 2022. године.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона, односно за успостављање регистра Социјална карта предвиђена су финансијска средства у Закону о буџету Републике Србије за 2021. годину у износу од 130.000.000,00 динара на разделу 30 - Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Програм – 0902 – Социјална заштита, Функција – 070 – Социјална помоћ угроженом становништву, некласификована на другом месту, Пројекат – 4002 – Регистар Социјална карта, економска класификација – 515 – Нематеријална имовина.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О СОЦИЈАЛНОЈ КАРТИ

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) *Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?*

Област социјалне заштите је област друштвеног живота за коју је надлежно Министарство, једна је од области Уставом зајамчених људских права, делатност од јавног интереса и веома је осетљива по карактеру. Поједина права из ове области зависе од социјално-економског статуса појединца, односно корисника који их остварују или учествују у остваривању.

Буџетска средства за социјалну заштиту су велика, али су ипак ограничена јер је број корисника велики. У ситуацији када су средства ограничена, мора се водити рачуна о приоритетима у социјалној заштити. Ради дефинисања приоритета у социјалној заштити неопходан услов је *располагање подацима* о социјално-економском стању корисника, односно подацима социјалних карата корисника на једном месту.

Закон о социјалној карти је уствари технички закон јер се односи на формирање електронског регистра о социјално-економском статусу појединца, односно корисника права, па показатељи који се прате из предметне области социјалне заштите, пре свега показатељи социјалне укључености су од значаја да се прате након примене овог закона.

2) *Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.*

Пошто се конкретно ради о изради закона којим се регулишу питања израде регистра Социјална карта, то се не спроводи документ јавне политике конкретно.

3) *Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?*

Потреба за увођењем социјалних карата садржана је у експозеу о Програму Владе Републике Србије, који је представљен у Народној скупштини 28. јуна 2017. године. У делу „Боље таргетирање социјалне заштите” истиче се да ће се, у Републици Србији увести интегрисани систем израде социјалних карти кроз повезивање великог броја различитих институција - Пореске управе, Министарства унутрашњих послова, Катастар непокретности..., у складу са најбољим позитивним примерима светске праксе, а да ће се увођењем овог система спречити злоупотребе и омогућити праведнија расподела тако што ће социјалну помоћ добити они корисници којима је та помоћ заиста и потребна, као и да ће се тиме бавити у склопу веће активности на дигитализацији свих јавних сервиса доступних грађанима и потпуном увођењу електронске управе у Републици Србији.

Основ за израду јединственог регистра Социјална карта (у даљем тексту: Социјална карта) дефинисан је Закључком о усвајању Акционог плана за спровођење програма Владе, који је Влада донела на седници одржаној 09. новембра 2017. године, документ 05 Број:021-1-10807/2017-2 од 09. новембра

2017. године, којим се увођење социјалних карата дефинише као приоритет рада Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (у даљем тексту: Министарство).

Поред тога, потреба за увођењем социјалних карата је садржана у експозеу о Програму Владе Републике Србије, који је представљен у Народној скупштини 28. октобра 2020. године. У делу „3.7.1. Ефикасност јавне управе“ наведено је да Влада мора заокружити рад у сегменту дигитализације јавне управе предлагањем нових закона, од којих је један и *Закон о социјалној карти*. У делу „3.7.3. Социјална политика“ наведено је да приоритетну реформу у погледу боље усмерених социјалних давања представља рад на социјалним картама које представљају обједињени увид у податке о тренутним и потенцијалним корисницима. Социјалне карте ће омогућити да грађани који су у најтежем економском положају буду видљивији у систему, како би благовремено и ефективно остварили права на потребну подршку. До сада је завршена прва фаза развоја регистра социјалне карте која подразумева повезивање подсистема података на нивоу ресорног министарства и израђен је Предлог закона о социјалној карти. У наредном периоду предстоји усвајање овог закона и повезивање регистра социјалне карте са релевантним системима података других органа државне управе, као и надлежних институција на локалном нивоу. Ово ће умногоме унапредити контролу социјалних давања и, самим тим, резултираће и много бољом (и много поштенијом) расподелом новца. Самим тим, очекивања Владе су да ћемо за исту количину новца обезбедити много боље таргетирану социјалну помоћ.

Поред тога, увођење социјалних карата предвиђено је и другим стратешким документима, у Програму развоја електронске управе у Републици Србији 2020-2022 са припадајућим акционим планом у делу који је везан за посебан циљ 1 – Развој инфраструктуре у електронској управи и обезбеђивање интероперабилности и у документу Програм економских реформи 2020 – 2022 у делу који се односи на Структурну реформу 22.

Такође, треба имати у виду и Национални програм управљања ризиком од елементарних непогода, као и припадајући Акциони план за његово спровођење за период 2017-2020. којим је у оквиру активности 2.2.8 - предвиђено успостављање базе података угрожене популације (најрањивијих категорија становништва - деца, млади, жене, особе са посебним потребама и старије особе), ажурно вођење података, статистичка обрада података и редовно достављање података Сектору за ванредне ситуације МУП-а, за шта је надлежно Министарство и центри за социјални рад. Како ће Социјална карта садржати и податке о корисницима социјалне заштите које може посебно да погађа елементарна и друга несрећа, овај регистар би требао да омогући и податке од интереса за систем за управљање ризиком од елементарних и других непогода.

4) *Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.*

Проблеми су уочени у области *располагања података* о социјално-економском стању појединца, односно корисника, односно подацима социјалних карата на једном месту и они се практично односе на цео систем социјалне заштите, од локалног до републичког нивоа.

Подаци се налазе у интерним подсистемима Министарства и налазе се у изворима органа јавне управе (екстерни извори). Подаци у подсистеме Министарства углавном долазе уз подношење захтева на папиру, а са екстерним системима не постоји информатичка увезаност. Подсистеми Министарства су застарели, међусобно одвојени и без могућности да се зна када се одговарајући податак од утицаја на права у реалном времену променио.

У оквиру постојеће информатичке подршке у социјалној заштити, не постоје сви потребни подаци, нити су подаци који постоје организовани на адекватан начин. Постојећа информатичка подршка је парцијална и организована кроз више одвојених информационалних целина. Главна карактеристика постојећих информационалних подсистема је да они пружају само делимичну подршку у поступцима одлучивања о правима и исплатама за призната права, као и да су формиран за појединачна права која остварује велики број корисника и која повлаче највише буџетских средстава за исплату у форми централизованог обухвата и исплате по решењима за призната права. Права која не подразумевају новчана давања из републичког буџета нису обухваћена централизованим евиденцијама. Исто важи за права која се односе и на услуге социјалне заштите.

Информациони подсистеми који подржавају исплату новчаних давања по овим правима су формиран као одвојене целине, углавном без додирних тачака, било да су у питању евиденциони подаци о корисницима или правима, било да су у питању саме исплате. Историјски гледано, информациони системи су настајали у различитим временским периодима и углавном су били окренути ка обрачуна исплата за свако право понаособ уз вођење неопходних евиденција везаних за конкретно право.

Сваки појединац може имати различит статус у оквиру различитих права, на пример носилац права на материјално обезбеђење породице (новчану социјалну помоћ) може бити члан домаћинства у захтеву за остваривање права на дечији додатак и слично, а да је то тешко проверљиво. Појединац који остварује различита права из области социјалне заштите води се у евиденцијама корисника онолико пута колико различитих информационалних система постоји, иако се сви појединци који се евидентирају по правима из области социјалне заштите ради јединственог идентификовања, воде по јединственом матичном броју грађанина.

Основна улога постојећих информационалних подсистема у Министарству је подршка исплати корисницима права у систему социјалне заштите. Подаци се воде у различитим базама и не постоје, чак ни на нивоу самог Министарства, укрштени упоредиви подаци за сваког појединца о свим новчаним правима из области социјалне заштите које остварује, начину на који их остварује, па самим тим ни о укупним новчаним ефектима које остварује у оквиру социјалне заштите, а кад су у питању услуге социјалне заштите и остала давања која су у надлежности локалног нивоа, на централном нивоу не постоје информације о примаоцима тих услуга.

У више права која остварују постојећи корисници социјалне заштите, због одвојености подсистема не постоји могућност укрштања података и ефикасан механизам да се пронађу корисници који имају различите податке, односно да се потенцијално смање трошкови кроз „смањење грешке укључености”. О корисницима који можда имају права (који су били одбијени), не постоје механизми за аутоматско ажурирање промена у подацима за службено поступање ради смањења „грешке искључености”.

Закључак је да су основни проблеми који постоје у функционисању постојећих информационалних подсистема Министарства које овај закон треба да реши:

- основна улога постојећих информационалних подсистема у Министарству подршка исплати корисницима права у систему социјалне заштите за она права која се исплаћују из републичког буџета,
- подаци се воде у различитим информационалним подсистемима и не постоје на нивоу Министарства укрштени упоредиви подаци за сваког

појединца о свим новчаним примањима и услугама из области социјалне заштите које остварује, начину на који их остварује, па самим тим ни о укупним новчаним средствима и услугама које остварује,

- када су у питању услуге социјалне заштите и остала давања која су у надлежности локалног нивоа државне управе, на централном нивоу, на нивоу Министарства, не постоје подаци о примаоцима тих услуга и осталих новчаних давања,
- не постоје за сва права, све потребне информације на оба нивоа - на нивоу Министарства сви подаци о корисницима, који су битни за остваривање права, односно сви подаци о исплатама на локалном нивоу,
- не постоји могућност увида у службене евиденције како у оквиру самог Министарства, тако и изван њега, у поступку одлучивања о поднетим захтевима,
- не постоји систематизована подршка у пословима анализе, доношења одлука и праћења ефеката спроведених мера социјалне заштите.

5) Која промена се предлаже?

Основна идеја како да се реше проблеми јесте *подизање квалитета података* у систему социјалне заштите кроз израду *регистра Социјална карта* као јединствене и централизоване евиденције у социјалном сектору која садржи тачне и ажурне податке о социјално-економском статусу појединца и са њим повезаних лица у електронском облику и која омогућава корисницима података да обављају послове обраде података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права и услуга из области социјалне заштите, а посебно ради ефикаснијег остваривања права и услуга социјалне заштите, праведније расподеле социјалне помоћи, унапређења ефикасности и проактивности рада органа у области социјалне заштите, обезбеђивања подршке у дефинисању и обликовању социјалне политике и праћења укупних ефеката мера

У циљу успостављања регистра Социјална карта потребно је поред повезивања са интерним системима Министарства повезивање и са другим институцијама државне управе у циљу коришћења њихових службених евиденција.

Имплементација система социјалних карата се састоји из два сегмента, израде правне регулативе (Закон о социјалној карти и подзаконски пропис) и израде информационог система, односно Регистра социјална карта. Имплементација се реализује кроз две фазе:

- 1. фаза: Односи се на успостављање окружења за Регистар социјална карта у амбијенту постојеће законске регулативе.
- 2 фаза: Након обезбеђења неопходног законског оквира (*Закон о социјалној карти*) подразумева повезивање, обједињавање и синхронизацију дела података са екстерним службеним евиденцијама од значаја за социјално-економски статус.

До сада је реализована 1. фаза успостављања Регистра социјална карта којом је извршена набавка софтверско-хардверске инфраструктуре потребне за његов рад, израђено је софтверско решење (апликација) и извршено је обједињавање података из интерних подсистема Министарства.

За реализацију 2. фазе израде Регистра социјална карта, односно за пуну примену система, услов је да се изврши повезивање софтверског решења са више екстерних регистара у Републици Србији ради употпуњавања и ажурирања обједињених података из прве фазе, за шта је потребан законски основ, односно Закон о социјалној карти.

6) *Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?*

Наведена промена, односно доношење Закона о социјалној карти је неопходно да би се успоставио регистар Социјална карта будући да се обрада личних података мора установити Законом на основу уставних одредби и одредби закона о заштити података о личности.

7) *На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.*

Доношењем Закона о социјалној карти ће се створити услови за успостављање регистра који ће у раду користити корисници података, односно запослени у органима надлежним за спровођење социјалне заштите, и то у: центрима за социјални рад, јединицама локалне самоуправе које обављају поверене послове, Министарству, надлежном органу аутономне покрајине за спровођење социјалне заштите, надлежном републичком органу за спровођење активности унапређења социјалне заштите и другим органима државне управе и институцијама, у складу са законом. Запослени ће коришћењем података из регистра бити у могућности да свој рад учине ефикаснијим и ефективнијим.

Посредан утицај ће бити остварен на грађане кориснике права и услуга из социјалне заштите који користе или су користили право, појединце који су у поступку остваривања права и лица чији су одбачени или одбијени захтеви, као и на лица која се изузетно, по одлуци Владе могу наћи у регистру (дато у члану 6. став 4. Предлога закона) - лица из социјално угрожених и рањивих група (деца и млади, особе преко 65 година, особе са инвалидитетом, лица са менталним сметњама, самохрани родитељи, незапослена лица и друге категорије социјално угрожених чији су месечни приходи испод одговарајућег нивоа и друго).

8) *Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?*

Не постоје прописи којима се може постићи успостављање регистра Социјална карта.

9) *Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?*

Није могуће.

10) *Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).*

11) *Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?*

Анализирано је искуство Краљевине Данске с обзиром да се налази у самом светском врху по питању извршене дигитализације сервиса и услуга, односно развоја електронске управе за своје грађане, као и због високог степена пружања услуга и високе материјалне подршке грађанима у социјалној сфери. Извршене су две стручне посете институцијама Краљевине Данске ради

сагледавања питања дигитализације услуга из области социјалне заштите и стечена су драгоцене искуства. Краљевина Данска нема систем социјалних карата под тим називом, али има механизме који обезбеђују сагледавање социјално-економског статуса својих грађана располажући подацима у далеко већем обиму него што је то предвиђа Предлог закона о социјалној карти, те на тај начин на веома ефикасан и за грађане лак начин обезбеђује социјалну функцију.

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за утврђивање циљева

1) *Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).*

Подизање квалитета података у систему социјалне заштите кроз израду регистра Социјална карта као јединствене и централизоване евиденције у социјалном сектору је неопходно ради унапређења стања у наведеном систему, а за његово успостављање је неопходан Закон о социјалној карти.

2) *Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).*

Израдом регистра Социјална карта жели се постићи постојање јединствене и централизоване евиденције која садржи тачне и ажурне податке о социјално-економском статусу појединца и са њим повезаних лица у електронском облику која омогућава:

- корисницима података да обављају послове обраде података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права и услуга из области социјалне заштите,
- ефикасније остваривање права и услуга социјалне заштите,
- праведнију расподелу социјалне помоћи,
- унапређење ефикасности и проактивности рада органа у области социјалне заштите,
- обезбеђивање подршке у дефинисању и обликовању социјалне политике и праћења укупних ефеката мера социјалне заштите,
- обезбеђивање ажурних података о лицима из социјално угрожених и рањивих група за случај ванредне ситуације.

3) *Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?*

Циљеви су усклађени са документима и приоритетним циљевима Владе (образложено у Прилогу 2. тачка 3).

4) *На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?*

Подизање квалитета података у систему социјалне заштите кроз израду регистра Социјална карта као јединствене и централизоване евиденције у

социјалном сектору за шта је неопходан Закон о социјалној карти (општи циљ) ће се мерити показатељем да је закон донет и да је наведени регистар успостављен у дефинисаном року (реализована 2. Фаза развоја која подразумева повезивање са екстерним изворима података и да су подаци преузети и да систем функционише). Почетна вредност – не постоји закон и не постоји регистар Социјална карта; циљана вредност је да је закон донет и да је успостављен регистар. Извор провере ће бити сам законски акт и одговарајући примопредајни записник о реализацији 2. фазе развоја.

Посебни циљеви ће имати следеће показатеље, почетне и циљане вредности и изворе провере:

- ПЦ Корисници података обављају послове обраде података ради утврђивања чињеница неопходних за остваривање права и услуга из области социјалне заштите - *пк проценат корисника података који користе податке из регистра*: почетна вредност 2021 - 0; циљна вредност 2022 – 80; циљна вредност 2023 – 100; извор провере – извештајни систем регистра;
- ПЦ Ефикасније остваривање права и услуга социјалне заштите – *пк проценат грађана који у систему социјалне заштите користе могућност услуге да податке прибавља орган уместо подносиоца коришћењем података из регистра социјална карта*: почетна вредност 2021 – 0; циљна вредност 2022 – 30; циљна вредност 2023 – 50; извор провере – базични информациони системи и извештајни систем регистра;
- ПЦ Праведнија расподела социјалне помоћи – *пк проценат корисника права који су укључени, односно искључени из социјалне заштите коришћењем механизма контроле у регистру*: почетна вредност 2021 – 0; циљна вредност 2022 – 80; циљна вредност 2023 – 100; извор провере – систем нотификација у регистру;
- ПЦ Унапређење ефикасности и проактивности рада органа у области социјалне заштите – *пк проценат скраћења просечног времена за решавање предмета* (за ефикасност рада): почетна вредност 2021 – 0; циљна вредност 2022 – 10; циљна вредност 2023 – 20; извор провере – базични информациони системи; *пк проценат корисника права који су укључени, односно искључени из социјалне заштите коришћењем механизма контроле у регистру* (за проактивност рада): почетна вредност 2021 – 0; циљна вредност 2022 – 80; циљна вредност 2023 – 100; извор провере – систем нотификација у регистру;
- ПЦ Обезбеђивање подршке у дефинисању и обликовању социјалне политике и праћења укупних ефеката мера социјалне заштите – *пк управљачка структура користи податке из извештајног система регистра (да или не)*: почетна вредност 2021 – не, циљна вредност 2022 – да; извор верификације – извештајни систем регистра;
- ПЦ Обезбеђивање ажурних података о лицима из социјално угрожених и рањивих група за случај ванредне ситуације – *пк обезбеђена је функционалност генерисања извештаја зависно од врсте*

елементарне и друге несреће (да или не): почетна вредност 2021 – не; циљна вредност 2022 – да; извор провере – извештајни систем регистра.

ПРИЛОГ 4:

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) *Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?*

Имајући у виду да је потребно донети Закон о социјалној карти који је услов за успостављање регистра Социјална карта којим ће се решити идентификовани проблеми, не постоји други начин за остварење циља. Опција „status quo” није разматрана.

2) *Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?*

Нису идентификоване друге опције за постизање жељене промене.

3) *Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?*

Нису јер се не препознају које би то подстицајне мере биле.

4) *Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?*

Нису идентификоване посебне институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви.

Надлежност за споровођење овог закона има, пре свега, Министарство. Министарство спроводи поступке везане за успостављање регистра Социјална карта. Реализована 1. фаза развоја регистра Социјална карта глобално садржи успостављање одговарајуће хардверско-софтверске инфраструктуре у Државном дата центру, израду апликативног решења које задовољава функционалности увида, анализе и израде извештаја и администрирање и обједињавање дела података од значаја за социјално-економски статус из интерних подсистема Министарства (из области социјалне заштите, породичне заштите и борачко инвалидске заштите).

У успостављању овог регистра битну улогу има и служба Владе која је надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе, која ће обављати послове техничке подршке Министарству у успостављању и вођењу Социјалне карте, односно послове који се односе на чување, спровођење мера заштите и обезбеђивање сигурности и безбедности података у оквиру Социјалне карте.

Оно што је преостало треба да се реализује кроз 2. фазу развоја регистра Социјална карта, за шта је неопходан Закон о социјалној карти који ће обезбедити законски основ за повезивање са екстерним електронским евиденцијама ради добијања података од значаја за Социјалну карту и прописати обухват лица о којима се воде подаци о њиховом социјално-економском статусу.

5) *Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?*

Промена се може постићи искључиво кроз доношење Закона о социјалној карти, а не кроз спровођење информативно-едукативних мера.

6) *Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?*

Проблем се може решити искључиво интервенцијом јавног сектора, кроз доношење Закона о социјалној карти.

7) *Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?*

Нису идентификоване опције. Ресурси су расположиви за реализацију Закона о социјалној карти, односно за реализацију регистра Социјална карта (једина опција).

8) *Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?*

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) *Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?*

Доношење Закона о социјалној карти, односно успостављање регистра Социјална карта допринеће праведнијој расподели финансијских средстава за кориснике на начин да ће се обезбедити социјално укључивање, односно искључивање лица из расхода за социјалну заштиту. Какве ће ефекте имати по овом питању, могуће је сагледати током примене регистра и није могуће их сагледати пре тога. Додатно, пошто ће се подизањем квалитета информација обезбедити информације потребне за вођење социјалне политике, посредно се може очекивати утицај на финансијске ефекте. Овај закон неће имати утицаја на јавне приходе.

Канцеларија за информационе технологије и електронску управу је надлежна за техничке аспекте подршке при успостављању и одржавању регистра, као и за безбедносне аспекте у вези података који се налазе у регистру с обзиром да се исти хостује у простору Државног дата центра за који је одговорна и сем плаћања услуге хостинга нема посебне трошкове (закуп простора у одговарајућем боксу). Редовно одржавање, након истека гарантног периода 2023. године, ће бити у одговорности Министарства, односно добављача са којим се закључи уговор из јавне набавке која ће се спровести и односиће се на обнављање лиценци за системски софтвер, за одржавање апликативног решења и хардверске опреме, а што ће орјентирно да износи око 40.000.000,00 годишње (25.000.000,00 за лиценце и 15.000.000,00 за остало). Обуке за све кориснике су предвиђене у оквиру трошка за успостављање регистра и нема посебних трошкова по том питању који нису исказани.

Послове техничке подршке Министарству у успостављању и вођењу Социјалне карте, односно послове који се односе на чување, спровођење мера заштите и обезбеђивање сигурности и безбедности података у оквиру Социјалне карте, обавља служба Владе која је надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе (у даљем тексту: Служба Владе).

2) *Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?*

За само доношење Закона о социјалној карти као прописа није потребно обезбедити финансијске ресурсе, али за потребе његове примене, односно развоја регистра Социјална карта потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

3) *Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?*

Нема утицаја на међународне финансијске обавезе.

4) *Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?*

Процењени трошкови развоја регистра Социјална карта процењени су на 130.000.000,00 динара. Овај износ покрива све трошкове у вези успостављања регистра (софтверску доградњу и проширење функционалности због повезивања са екстерним регистрима, повезивање и развој сервиса за размену података са шест екстерних регистара и три групе евиденција из надлежности Министарства, проширење базе података, проширење функционалности подсистема за обједињавање података и нотификације, подсистема за складиштење података, анализу и извештавање и подсистема за увид у податке, обуке). Предњи износ не покрива трошкове одржавања с обзиром да ће одржавање почети са реализацијом након истека гарантног рока 2023. године, а Програм регистар социјална карта је предвиђен у буџету за 2021. годину (ознака 4002).

5) *Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?*

6) *Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?*

Нема утицаја на расходе других институција.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) *Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?*

Доношење Закона о социјалној карти неће проузроковати трошкове привреди.

2) *Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?*

Закон о социјалној карти не утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

3) *Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?*

Не утичу.

4) *Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?*

Не.

5) *Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?*

Не.

6) *Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?*

Нема ефекте.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) *Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?*

Доношење Закона о социјалној карти неће проузроковати трошкове грађанима. Грађани ће посредно имати користи од доношења овог закона јер ће се по основу унапређења квалитета података обезбедити боља таргетираност давања и услуга и други бенефити (лакше остваривање права).

2) *Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?*

Доношење Закона о социјалној карти неће штетно утицати на неку специфичну групу популације.

3) *На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?*

Доношење Закона о социјалној карти, односно успостављање регистра Социјална карта, имаће позитиван утицај на грађане, па и на наведене друштвене групе на начин да ће се обезбедити праведнија расподела и смањивање злоупотреба, ефикасност у раду и проактивност органа јавне управе.

Праведнија расподела се постиже на начин да ће права остваривати само они којима је помоћ потребна и који испуњавају услове, и биће искључени сви они који су „грешком” укључени у права. Познато је да се информатизацијом података смањује могућност за злоупотребе како од стране подносилаца захтева, тако и од стране службеног особља које решава о правима. Подаци који се налазе у Социјалној карти представљају основу за поједностављивање административног поступка и модернизацију услуга надлежних органа социјалне заштите којима се остварују уштеде у времену и трошковима, а тиме се испуњава и законска обавеза размене података из службених евиденција према ЗУП-у.

Проактивност се огледа у могућности службеног поступања на основу података из регистра за она лица која су била из неког разлога била „одбијена”, а у међувремену се неки од података од утицаја на право променио, а такође и за део лица која по посебној одлуци Владе ће се наћи у регистру ради унапређења

њиховог положаја. Проактивност је могућа и у смеру укидања права на основу промена у подацима који пристижу у регистар из екстерних регистара. С обзиром да у регистру Социјална карта се не налазе подаци о свим становницима Републике Србије, није могућа проактивност у пуном обиму, а што је била једна од опција која је одбачена због заштите права на заштиту личних података.

4) *Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?*

Доношење Закона о социјалној карти нема утицаја на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад.

5) *Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?*

Доношење Закона о социјалној карти не доводи до било какве дискриминације наведених категорије лица.

6) *Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?*

Не.

7) *Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?*

Доношење Закона о социјалној карти нема директног позитивног утицаја на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу, али посредно може својом проактивношћу да допринесе укључивању дела лица у систем социјалне заштите чији се подаци налазе или ће се наћи у регистру Социјална карта.

8) *Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?*

Доношењем Закона о социјалној карти и успостављањем регистра Социјална карта може да се допринесе промени доступности система социјалне заштите у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе на начин што ће по основу располагања подацима на једном месту за кориснике права и лица чији ће се подаци по одлуци Владе начи у регистру Социјална карта, моћи да се обезбеди промена у виду веће правичности и законитости доделе или искључења права, зависно од података. Промена у финансирању може да буде производ промене политике на основу података из регистра Социјална карта који ће у овом случају бити много употребљивији него до сада, али та промена неће бити у негативном смеру.

ПРИЛОГ 8:

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) *Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?*

Доношење Закона о социјалној карти не утиче на животну средину.

2) *Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?*

Не утиче.

3) *Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?*

Не утиче.

4) *Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?*

Не представља ризик.

5) *Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?*

Не утиче.

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) *Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?*

Не уводе се наведене промене, али се доношењем Закона о социјалној карти и успостављањем регистра Социјална карта, ствара могућност коришћења података ради утврђивања чињеница неопходних за одлучивање о праву и услузи у области социјалне заштите, аутоматизација поступака и процеса везаних за поступање у области социјалне заштите, креирање социјалних политика, превенција сиромаштва и отклањање последица социјалне искључености, обављање статистичких, социјално-економских и других истраживања, анализа података и израда извештаја потребних за обављање послова из надлежности Министарства.

2) *Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?*

Доношење Закона о социјалној карти не утиче на расположиве капацитете јавне управе. Биће потребно реализовати обуке техничког особља Министарства за администрирање регистра (3-5 лица) и обуке напредних корисника (око 10 лица) који ће даље као "тренери" реализовати обуке корисника података, односно корисника регистра (руководилаца, службених лица, администратора органа).

Број корисника података се процењује на око 500 лица, а обуке ће се реализовати с краја 2021. и почетком 2022. године. Обука корисника података неће бити у надлежности добављача због уштеда у финансијским средствима.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Није потребно.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

У сагласности је са важећим прописима.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не утиче.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Доношење Закона о социјалној карти и успостављање регистра Социјална карта уводе информатизацију података о социјално-економском статусу појединаца од којег зависи остваривање права из области социјалне заштите. Регистар социјална карта постаје званични регистар података који се користе у различите сврхе предвиђене Предлогом закона, те он (регистар) на тај начин доприноси повећању одговорности и транспарентности рада јавне управе. Свако коришћење података из регистра Социјална карта од стране службених лица остаје забележено, свако разрешење нотификације о спорним случајевима остаје забележено, итд., а то свакако утиче на одговорност и транспарентност рада управе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Није потребно предузимање додатних мера за доношење Закона о социјалној карти. Након доношења закона, за имплементацију регистра Социјална карта потребно је око 12 месеци, а након тога за његово спровођење око 2-3 месеца. Корисницима података ће бити достављена сва корисничка документација како би успешно могли да користе регистар. Та документа ће се налазити и у самом регистру, а имплементираће се и опција „помоћ”.

Што се тиче коришћења регистра Социјална карта у сврхе које су наведене у Предлогу закона, биће донети акти којима ће се ближе уредити начин поступања за наведене сврхе, па и за опцију службеног поступања ради остварења проактивности. С обзиром на обим лица која су обухваћена регистром (корисници права – постојећи, бивши, одбијени, лица по посебној одлуци Владе), проактивност је ограничена на тај скуп лица. У смислу смањења грешке социјалне искључености проактивност ће се односити на ситуације где лице има неко право, а не остварује га, а у смислу социјалне искључености где лице остварује неко право, а не би требало. Проактивност је практично укључена у имплементираних функционалности и механизме у самом регистру на начин да је израђен систем нотификација, односно обавештења за поступање. Сигнализира се одговарајућа нотификација органу који је

територијално надлежан за лица да поступи, односно да провери добијену нотификацију и ако утврди да је основана, да службено поступи у одговарајућој ствари. С обзиром да се подаци у регистру Социјална карта ажурирају у готово реалном времену, то ће се промена неке чињенице у статусу од значаја за права лица одмах приказати кроз нотификацију која ће јасно бити изражена. По тој нотификацији мора да се поступи и да се остави запис о њеном разрешењу (ко ју је, на који начин и када разрешио).

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

1) *Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?*

Доношење Закона о социјалној карти и успостављање регистра Социјална карта представља приоритет за Владу и Министарство.

2) *Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?*

За доношење Закона о социјалној карти и успостављање регистра Социјална карта обезбеђена су финансијска средства. Планира се довољно времена за спровођење поступка јавне набавке за регистар Социјална карта – 2. фаза.

3) *Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?*

Ризик на успостављању Социјалне карте огледа се у недоношењу Закона о социјалној карти. Без закона правно није могуће реализовати 2. фазу развоја регистра због уставних одредби и одредби закона којим се регулише заштита података о личности.

Обухват података који се предвиђа у овом регистру мора бити регулисан законском регулативом, како у погледу обухвата лица за која се формира њен садржај, тако и у погледу података из других службених евиденција који се у систему обједињавају, а битан аспект, када се прикупљају и концентришу разни подаци о личности на једном месту је аспект заштите података о личности. Прикупљање података мора бити строго контролисано, подаци прикупљани кроз контролисане сервисе, сви увиди у службене евиденције морају бити регистровани, а информације о приступу и прегледаним подацима евидентирани и на страни пружалаца информација и на страни оних који податке користе.

С обзиром да су добијене информације да ће Централни регистар становништва моћи да се користи у пуном капацитету од априла 2021. године, практично не постоји посебан ризик у вези са повезивањем са тим регистром. Регистар Социјална карта ће бити спреман за повезивање крајем 2021. године са свим регистрима предвиђеним Предлогом закона, а пре тога ће се обезбедити технички услови за повезивање и размену података што је реално.

**ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА
СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Овлашћени предлагач прописа: **Влада**
Обрађивач: **Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања**

2. Назив прописа
Предлог закона о социјалној карти
Draft Law on Social Card

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа

Члан 101. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске заједнице и њених држава и Републике Србије

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума
Не усклађује се.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума
У потпуности испуњава.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума
У потпуности испуњава.

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

Део 3.19.5 Социјална укљученост
Социјална укљученост - социјална заштита

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Уговор о функционисању Европске уније , члан , Наслов X „Социјалне политике“ чл. 151, 153 и 156.

Одлука је усклађена са наведеним члановима Уговора о функционисању Европске уније.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

Не постоје.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

Не постоје.

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

Не усклађује се.

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

Не усклађује се.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Да, примарни извори ЕУ права су преведени на српски језик.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Није било учешћа консултаната.